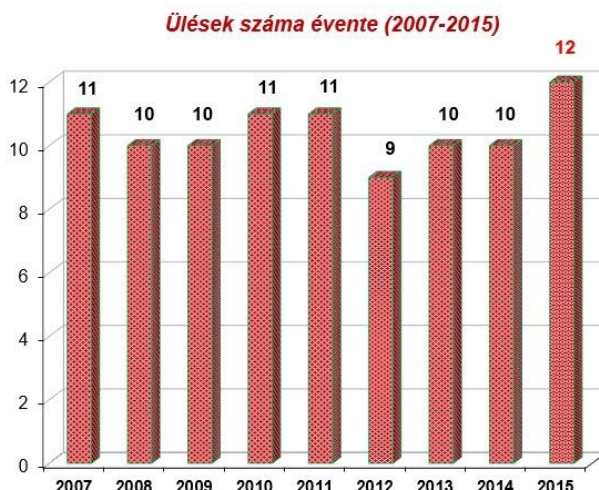

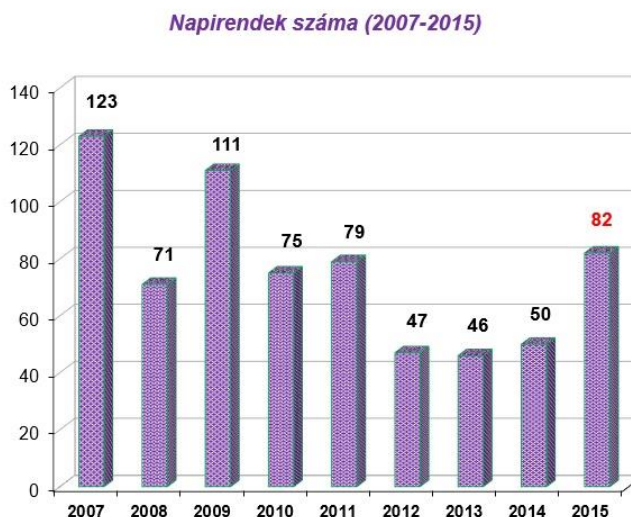
Jelentés a Kulturális Javak Bizottsága (KJB) 2015. évi munkájáról

A 2006 tavasza óta, kétéves ciklusokra felkért, nyolc, illetve az elmúlt évtől kezdve már kilenc külső taggal működő *Kulturális Javak Bizottságának (KJB)* tavalyi évéről is elmondható, hogy a műtárgyfelügyeleti hatósági munkának egyik legfontosabb szakmai háttérét biztosította. A testület az előző évben is, mint alapítása óta folyamatosan, magas színvonalon, komoly szakmai és tudományos munkát végzett.

A 2015. évben a KJB változatlan szervezeti keretek között, egyetlen személyi változás mellett látta el feladatait. A jogszabályi változások nyomán új jelölő szervezetként megjelent a Miniszterelnökség is. Így a jelölése folytán a műkereskedelmi szakterületen jártas Mélykuti Beatrix személyében egy új taggal bővült a testület. A bizottsági munka ebben az évben is a korábban a tagok által újraválasztott dr. Király Erzsébet elnökségével folytatódott. A KJB titkárságát továbbra is a Forster Központ Műtárgyfelügyeleti Irodája adta: az ülések megszervezésével, az egyes ügyek tárgyalásra történő előkészítésével, az ülésen elhangzottak – jegyzőkönyvbe, majd kivonatolt emlékeztetőbe – rögzítésével, és a hivatali, hatósági döntésekbe történő beépítésével. Új elemként a Műtárgyfelügyeleti Iroda a Forster Központ honlapján közzétette a KJB alapítása óta megtartott valamennyi ülésének – a fényképpel, tárgyadatokkal kiegészített – napirendjét és állásfoglalásait. Evvel nemcsak a bizottsági munka kapott nagyobb hangsúlyt, hanem az átláthatósága, szakmai színvonala a nyilvánosság előtt is megismerhetővé vált. Ez az új ülésekkel folyamatosan bővül, így már több, mint 100 ülés anyagai érhetők el a nyilvánosság számára.

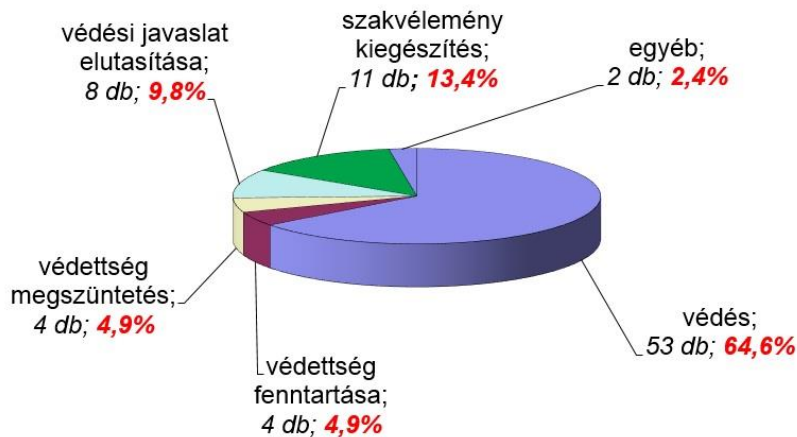

A korábbi években már kialakított és bejáratott rend szerint folytatódott a munka 2015-ben is: a KJB havi rendszerességgel – nyári szünetet közbeiktatva – 12 ülést tartott, ahol összesen 82 napirendi pontot (ügyet) tárgyalt meg.

A megtárgyalt ügyek jellemzően védetté nyilvánításhoz, kisebb részt védettség megszüntetéshez, illetve kiviteli engedélyezéshez kapcsolódtak. A KJB létrehozatala óta minden egyes, a Műtárgyfelügyelet elé került új védési ügyről állásfoglalást alakított ki, tehát védési eljárásban a Műtárgyfelügyeleti Iroda 2015-ben sem hozott döntést a KJB állásfoglalása nélkül. Ezen túl az év során összesen két esetben a bizottság működéséhez kapcsolódó ügyrendi kérdést, valamint a szakmai munkát érintő általános témát is napirendre tűzött.

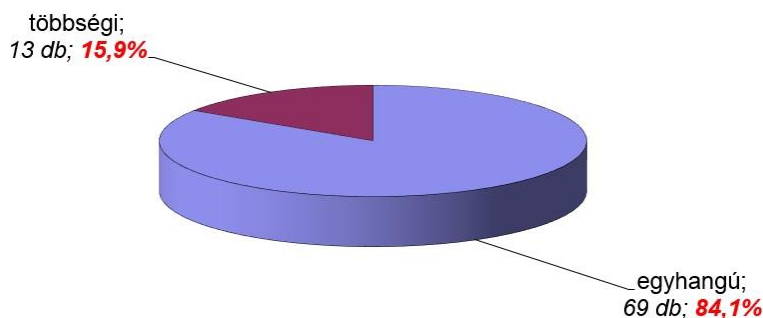
A KJB 2015. évi állásfoglalásai (ügyek száma [82 db]; aránya [100%])

A 82 megtárgyalt ügyből a javaslatnak megfelelően 53 esetben (64,6 %) foglalt állás a KJB a védelem mellett, 8 esetben (9,8 %) ellene, 4 esetben (4,9 %) a védettség megszüntetés mellett, ugyancsak 4 esetben (4,9 %) a védettség fenntartása mellett, míg 11 esetben (13,4 %) a szakvélemény kiegészítését javasolta.

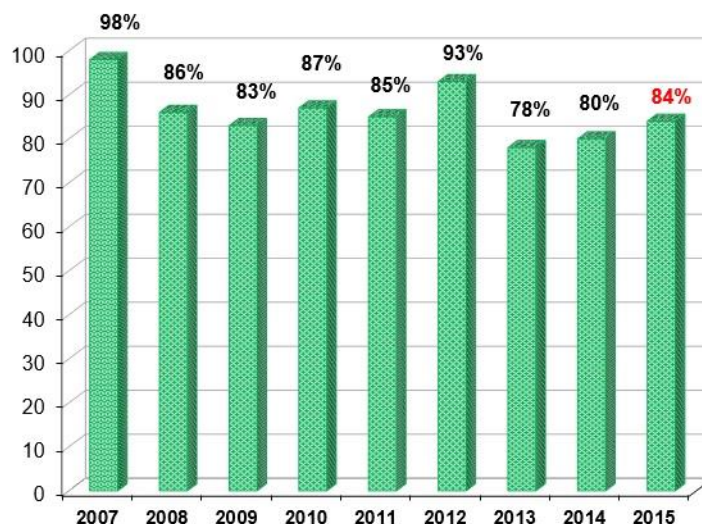
Az szavazások többségében egyhangúak voltak, de 13 esetben (15,9 %) került sor többségi döntéssel elfogadott állásfoglalásra, azaz az esetek 84,1 %-ában a védelemmel vagy annak mellőzésével minden terület képviselője egyetértett. Erről elmondható, hogy ez az elmúlt években kialakult 80-90 %-os aránynak megfelel, attól érdemben nem tér el.

A KJB 2015. évi szavazási arányai (állásfoglalást igénylő ügyek száma [82 db] és aránya [100%])

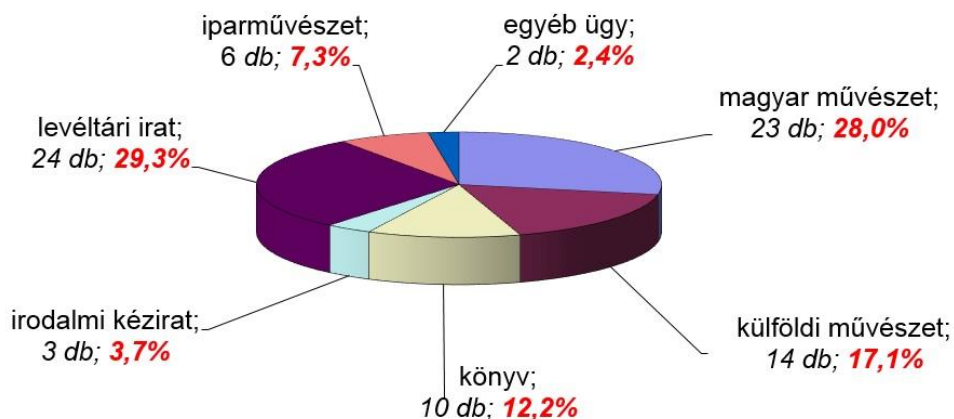
A KJB ugyanakkor az előző éveknél magasabb arányban ajánlotta a túlnyomó részt, múzeumoktól, közgyűjteményektől származó védési (vagy védelem megszüntetési) javaslatok elutasítását (8 ügyben, 9,8 %), vagy újragondolását (a szakvélemény kiegészítésével: 11 ügyben, 13,4 %). A Műtárgyfelügyeleti Iroda a KJB állásfoglalásait a 2015. évben két kivétellel megalapozottnak ítélte, és hatósági döntéseit azokkal összhangban hozta meg. (Az egyik esetben szakmapolitikai megfontolások, a másikonál a proveniencia jelentőségének megítélése miatt volt eltérés.)

Egyhangú szavazások aránya (2007-2015)

A korábbi évekhez képest szembevetendő műfaji változásokat nem tapasztalhatunk: a műfajok közül a magyar és egyetemes képzőművészet, a könyvtári és a levéltári dokumentumok adták a munka javát. A KJB elé került védési ügyek továbbra is jól tükrözik a műtárgyforgalom irányait, folyamatait. A külföldi eredetű műalkotások iránti továbbra is alacsonyabb hazai kereslet következtében ezek a külföldi piacokat vennének célba, s ilyenkor a kivitel miatt a védettség megszüntetése a kérdés. Az iparművészeti tárgyak – sajnálatos módon – továbbra is alacsony aránya mögött többféle okot is sejthetünk. Ebben nemcsak a műfaji sajátosságokból fakadó adminisztrációs nehézségek, hanem a szervezetlen szakmai háttér is szerepet játszhat.

KJB elé került ügyek műfaji megoszlása 2015-ben (ügyek száma [82 db]; aránya [100%];

A megelőző évekhez képest 2015-ben több ügy (82 napirend) került a KJB elé, mely a 2012-2014 közötti visszaeséstől eltekintve a korábbiak átlagértékének megfelelő szám. Ez a növekedés a Műtárgyfelügyelet védési ügyszámaival magyarázható, ami feltehetően a kiemelkedő jelentőségű tárgyak forgalmának ismételt növekedéséből ered. Ezt erősíti a közgyűjteményekből – a restitúciós kormányrendelet alapján – kiadott műtárgyak csoportja: több ilyen, a korábbi tulajdonosnak visszaadott műtárgy esetén a közgyűjtemények védési javaslattal éltek. Ugyancsak bővítették a kört az egyéb restitúciós eljárások, vagy kiviteli engedélyezés során a Műtárgyfelügyelet látókörébe került műtárgyak ügyei. A korábbi évekhez képest ez jelentős változás: a védelem alapja nem csak a nyilvános, árverési felbukkanás, hanem így a műtárgyforgalom egyéb pontjain is sikerült a kiemelkedő jelentőségű és pótolhatatlan műveket az örökségvédelem körébe vonni.

A KJB eddigi, most már több éves munkáját és tapasztalatait összegezve a 2015. évről is elmondható, hogy munkája eredményeként a védettség tárgyában egységes szemlélettel, magas szakmai színvonalon és konszenzus alapján kimondott döntéseket hozhatott a műtárgyfelügyeleti hatóság.

Budapest, 2016. január 22.

Dr. Buzinkay Péter
a KJB titkára